

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Összefoglaló az európai adatvédelmi biztosnak a mezőgazdasági számviteli információs hálózat mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózattá való átalakításával kapcsolatos rendeletről irányuló javaslatról alkotott véleményéről

(2022/C 440/06)

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: <https://edps.europa.eu>)

Az Európai Bizottság 2022. június 22-én az 1217/2009/EK tanácsi rendeletnek a mezőgazdasági számviteli információs hálózat mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózattá való átalakítása tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről irányuló javaslatot adott ki ⁽¹⁾.

A javaslat célja, hogy szabályozza a személyes adatoknak a gazdasági, környezeti és társadalmi adatok gazdaságok szintjén történő gyűjtésével összefüggésben végzett kezelését, valamint az ilyen adatoknak a mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózaton belüli további kezelését és felhasználását. E tekintetben az európai adatvédelmi biztos üdvözli az általános adatvédelmi rendeletnek ⁽²⁾ és az európai uniós adatvédelmi rendeletnek való megfelelés szükségességére való kifejezett hivatkozásokat ⁽³⁾. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli továbbá, hogy a javaslat az olyan releváns fogalmak meghatározásakor, mint a „személyes adatok” és az „adatkezelés”, hivatkozásokat tartalmaz az általános adatvédelmi rendeletről és az európai uniós adatvédelmi rendeletről. A jogbiztonság érdekében azonban az európai adatvédelmi biztos határozottan ajánlja a javasolt fogalom meghatározások felülvizsgálatát annak biztosítására, hogy a javaslat mind az általános adatvédelmi rendeletről, mind az európai uniós adatvédelmi rendeletről szisztematikus és következetes módon hivatkozzon, valamint hogy elkerülhető legyen az ezen jogszabályok által már lefedett fogalmak újbóli meghatározása.

Az európai adatvédelmi biztos pozitívként jegyzi meg, hogy amennyiben a Bizottság vagy kapcsolattartó ügynökségei bizonyos adatokat osztanak meg, a mezőgazdasági termelők adatait és a javaslat alapján megszerzett minden egyéb személyes adatot anonimizálnak vagy álnevesítenek. Az anonimizálás és az álnevesítés az adatvédelmi kockázatok csökkentésének főbb módszerei. Mindemellett az európai adatvédelmi biztos fontosnak tartja e fogalmak egyértelmű megkülönböztetését, mivel az álnevesített adatok továbbra is összekapcsolhatók az azonosítható egyénnel, és ennél fogva személyes adatnak minősülnek.

A mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatban gyűjtött adatok közzétételét illetően az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy a személyes adatok közzétételére vonatkozó bármely követelménynek – amellyel, hogy azt jogszabály írja elő – meg kell felelnie a Charta 52. cikkének (1) bekezdéséből és az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének (3) bekezdéséből eredő egyéb követelményeknek is. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat jelenlegi formájában nem tartalmaz olyan konkrét közérdekű okot, amely indokolná a személyes adatok azonosítható formában történő közzétételét, még akkor sem, ha az adatokat a közzététel előtt álnevesítenék. Az európai adatvédelmi biztos ezért ajánlja annak egyértelműsítését, hogy csak a mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatban gyűjtött, megfelelően anonimizált adatokat lehet nyilvánosan hozzáférhetővé tenni.

Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a személyes adatok kezelésére vonatkozó bizonyos előírásoknak nem felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján, hanem magában a javaslatban kell eleget tenni. Nevezetesen az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy közvetlenül a javaslatban kell meghatározni a személyes adatok kategóriáit, valamint az adatkezelés konkrét céljait. Az európai adatvédelmi biztos javasolja továbbá a személyes adatok adott kategóriáira vonatkozó tárolási időszakok meghatározását (meghatározásának kritériumait) és az érintett szereplők szerepének tisztázását. Végezetül, amennyiben a javaslat célja az adatbázisok összekapcsolására szolgáló informatikai rendszer létrehozása, az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a javaslatba foglalják bele az informatikai eszköz magas szintű leírását, beleértve az adatvédelmi szerepeket és felelősségi köröket, valamint a vonatkozó alkalmazandó biztosítékokat.

⁽¹⁾ COM(2022) 296 final.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2022. június 22-én az 1217/2009/EK tanácsi rendeletnek a mezőgazdasági számviteli információs hálózat mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózattá való átalakítása tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot (a továbbiakban: a javaslat) adott ki.
2. A javaslat fő célja az a tanács 1217/2009/EK rendelet ⁽⁴⁾ módosítása a mezőgazdasági számviteli információs hálózat mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózattá történő átalakítása érdekében, hogy ily módon a gazdaságok szintjén fenntarthatóságra vonatkozó adatokat lehessen gyűjteni. Az átalakítással javulna a mezőgazdasági termelőknek nyújtott tanácsadási szolgáltatások minősége és a gazdaságok teljesítményének értékelése.
3. Az adatokat jelenleg főként a mezőgazdasági üzemek gazdasági vonatkozásainak értékelése céljából gyűjtik, ugyanakkor szintén szükség van a mezőgazdasági üzemek általános fenntarthatóságának értékelésére, beleértve a talajhoz, a levegőhöz, a vízhez és a biológiai sokféleséghez kapcsolódó környezeti adatokat, valamint a gazdálkodás szociális dimenziójára vonatkozó adatokat. A mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatra való átalakítás lehetővé tenné a gazdaságok teljesítményének a regionális, nemzeti és ágazati átlagokkal való összehasonlítását. A számviteli adatok terén a mezőgazdasági üzemek könyvelése jelenti az alapvető forrást az üzemek jövedelmének értékeléséhez vagy üzleti tevékenységének vizsgálatához. Az összegyűjtött információkat arra is fel lehet használni, hogy a mezőgazdasági üzemek fenntarthatóságának javítása érdekében személyre szabott tanácsadási szolgáltatásokat és visszajelzéseket nyújtsanak a mezőgazdasági termelők számára ⁽⁵⁾.
4. A javaslat megváltoztatná az adatgyűjtés módját is, többek között a gazdaságokra vonatkozó adatokat tartalmazó más rendszerekkel való interoperabilitást biztosítva, lehetővé téve az eredetileg más célokra gyűjtött adatok felhasználását. E célból a gazdaságok egyedi azonosítót kapnak. Emellett a javaslat előírja a mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatban gyűjtött adatok közzétételét is.
5. Az európai adatvédelmi biztos jelen véleményét az Európai Bizottság által 2022. június 22-én folytatott konzultációra válaszul adta ki az európai uniós adatvédelmi rendelet 42. cikkének (1) bekezdése alapján. E tekintetben az európai adatvédelmi biztos felkéri a társjogalkotókat, hogy a javaslat egyik preambulumbekkezdésében kifejezetten hivatkozzanak erre a konzultációra.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

32. A fentiekre tekintettel az európai adatvédelmi biztos a következő ajánlásokat teszi:
 - a) felül kell vizsgálni a javasolt fogalommeghatározásokat annak biztosítására, hogy mind az általános adatvédelmi rendeletre, mind az európai uniós adatvédelmi rendeletre szisztematikus és következetes módon hivatkozzanak, valamint hogy elkerülhető legyen az ezen jogszabályok által már lefedett fogalmak újbóli meghatározása;
 - b) módosítani kell a javaslat 16. cikkének (2) bekezdését és (8) preambulumbekkezdését minden olyan állítás eltávolítása érdekében, amely szerint az álnevesítés kizárná az azonosítás lehetőségét;
 - c) a javaslat 16. cikkében egyértelműsíteni kell, hogy csak a mezőgazdasági fenntarthatósági információs hálózatban gyűjtött, megfelelően anonimizált adatokat lehet nyilvánosan hozzáférhetővé tenni;
 - d) meg kell határozni a személyes adatok kategóriáinak körét annak biztosítása érdekében, hogy a személyes adatok kezelése a javaslat konkrét céljainak eléréséhez közvetlenül szükséges mértékre korlátozódjon;
 - e) a javaslat rendelkező részében meg kell határozni azokat a célokat, amelyek érdekében személyesadat-kezelés végezhető;
 - f) meg kell állapítani az érintett személyes adatok adott kategóriáira vonatkozó tárolási időszakokat, vagy legalább az ilyen időszakok meghatározására vonatkozó kritériumokat, figyelembe véve az adatkezelés céljait;

⁽⁴⁾ A tanács 1217/2009/EK rendelete (2009. november 30.) az Európai Közösségben működő mezőgazdasági üzemek jövedelmére és üzleti tevékenységére vonatkozó számviteli adatok gyűjtésére szolgáló hálózat létrehozásáról (HL L 328., 2009.12.15., 27. o.).

⁽⁵⁾ A javaslat (4) preambulumbekkezdése.

- g) egyértelműen meg kell határozni a különböző érintett szereplők adatkezelőként, közös adatkezelőként vagy adatfeldolgozóként betöltött szerepét;
- h) amennyiben a javaslat célja az adatbázisok összekapcsolására szolgáló informatikai rendszer létrehozása, a javaslatba kell foglalni az informatikai eszköz magas szintű leírását, beleértve az adatvédelmi szerepeket és felelősségi köröket, valamint a vonatkozó alkalmazandó biztosítékokat.

Brüsszel, 2022. augusztus 11-én.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
